

MULTILINGUAL PEDAGOGY

Recent sociolinguïstisch onderzoek heeft zich beziggehouden met de vloeiende manier waarop mensen taal gebruiken in de context van stijgende mobiliteit, complexe migratie en de linguïstische diversiteit op veel plaatsen in de wereld. In het verleden hielden linguïsten zich bezig met bepaalde talen (b.v. Frans, Duits, Engels) die mensen spraken op verschillende niveaus. Deze niveaus werden gerangschikt van beginnersniveau tot native speaker. Tweetaligheid werd beschouwd als parallelle eentaligheid, terwijl mensen niet echt erkend werd als tweetalig, tenzij ze de twee talen spraken als native speakers. Dit model domineerde het talenonderwijs en leidde ertoe dat leraars andere talen weigerden behalve de doeltaal. Er is weinig of geen bewijs dat deze benadering mensen helpt om een taal te leren (zie Elsa Auerbach, *Reexamining English Only in the Classroom*, 1933). Wat je ook denkt, het is van belang dat leraars en vrijwilligers dezelfde boodschap verkondigen in verband met de klas als meertalige of eentalige ruimte.

Een alternatief voor het strenge, beperkte, monolinguische concept van taal is de opvatting dat iedereen een vloeiend arsenaal van taalhulpmiddelen hanteert (onze 'linguistic repertoires') in verband met onze sociale, economische en geografische contexten, m.a.w. in verband met ons leven. Iemand die b.v. in Algerië geboren is en ouders heeft die Berbers spreken, business studeert aan de universiteit en via België naar Londen gaat, heeft taalvaardigheden verworven in verschillende talen. Hij zal normaal Berbers spreken, maar liever thuis dan op het werk. Hij kan standaard Arabisch lezen en de meeste variëteiten van het Arabisch begrijpen met een verschillende moeilijkheidsgraad, maar hij zal zich het gemakkelijkst kunnen uitdrukken in het Algerijns Arabisch. Hij kan zich vlot uitdrukken in gesproken en geschreven Frans, vooral over business en academische onderwerpen, maar ook in het Engels zal de communicatie steeds vlotter verlopen. Hij zal zelfs een woordje Vlaams begrijpen, vooral lezen, door zijn verblijf in België. In een superdiverse gemeenschap als Londen kan het zelfs zijn dat hij alle talen op dezelfde dag gebruikt.

Wat houdt dit in voor doceren en leren? Een multilinguïstische benadering betekent dat je om te beginnen de bestaande talenkennis van de student naar waarde schat. Studenten worden niet beschouwd als 'ontoereikend' in de doeltaal, maar als vaardige linguïsten met een heleboel vaardigheden waarop je verder kunt bouwen. Op die manier voelen studenten zich meer op hun gemak en gerespecteerd. Als een student goed in zijn vel zit, zal hij waarschijnlijk ook beter leren. Als je bijvoorbeeld vraagt hoe je iets zegt

in hun taal, helpt dat om nieuwe kennis te verbinden met bestaande kennis. Studenten toestaan om hun taal te gebruiken om de doeltaal te analyseren en elkaar te helpen, kan helpen om hun taalgevoel te verbeteren en om complexe dingen rond grammatica en betekenis beter te begrijpen. Een aantal talen gebruiken om te discussiëren, ideeën te genereren en de structuur te beschrijven (voor schrijven bijvoorbeeld), kan leiden tot complexere, hogere niveaus in de doeltaal.

Als we zien dat een mix van talen en 'translanguaging' meer en meer voorkomen in diverse gemeenschappen, waarom zouden we studenten daar dan niet op voorbereiden in de klas? Alleen de doeltaal opleggen (b.v. alleen Engels in de klas in Londen) creëert een kunstmatige, niet authentieke leeromgeving. Het kan interessant zijn om de studenten naar hun mening te vragen (language ideologies is de sociolinguïstische term) over dingen als het mixen van talen, tweetaligheid en taalonderwijs. Je kunt de studenten ook vragen naar hun taalgebruik (practices is de technische term) thuis, op het werk, in verenigingen, etc., zodat de les zo interessant mogelijk wordt (zie Ofelia Garcia, *Problematising the Linguistic Integration of Migrants; the role of translanguaging en taalleraars*, 2018).

Naast gezonde pedagogische logica zijn er ook belangrijke politieke redenen om multilingualism en linguïstisch pluralisme te verwelkomen in de klas. In Europa stijgt linguisticism, discriminatie gebaseerd op taal. Taal leidt tot racisme bij mensen die vijandig staan tegenover migratie en diversiteit. Zij willen dat migranten hun taal leren en ze vragen hen om hun moedertaal niet gebruiken in het openbaar of zelfs thuis. In Engeland en op andere plaatsen worden migranten vaak uitgescholden op straat of andere plaatsen als ze hun taal spreken. Leraars en vrijwilligers kennen het belang van de doeltaal, maar ze moeten zich tegen linguisticism verzetten en het toejuichen dat mensen meer dan één taal spreken. Waar kun je dat beter doen dan in de taalles? Vrijwilligers en leraars hoeven zeker geen (onopzettelijk) vijandige verhalen op te rakelen.